



برای تنظیم وصیت نامه قانونی باید به چه نکاتی توجه کرد!

مطمئناً در دنیای پرتلاطم امروزی، یکی از موضوعاتی که می‌تواند جوامع بشری را از اختلافات شخصی و جمعی در امان بدارد، «آشنایی با حقوق متقابل افراد با یکدیگر و قانون» است که مهمترین اثر این آشنایی و آگاهی را می‌توان در پیشگیری از وقوع بسیاری از مشکلات حقوقی دانست؛ بنابراین، امروز تلاش داریم تا موضوع «تنظیم وصیتنامه» را بررسی کنیم.

مطمئناً در دنیای پرتلاطم امروزی، یکی از موضوعاتی که می‌تواند جوامع بشری را از اختلافات شخصی و جمعی در امان بدارد، «آشنایی با حقوق متقابل افراد با یکدیگر و قانون» است که مهمترین اثر این آشنایی و آگاهی را می‌توان در پیشگیری از وقوع بسیاری از مشکلات حقوقی دانست؛ بنابراین، امروز تلاش داریم تا موضوع «تنظیم وصیتنامه» را بررسی کنیم.

وصیت نامه سندی است که به موجب آن، فرد برای امور شرعی، شخصی و مالی خود پس از فوت تعیین تکلیف می‌کند. اگرچه نوشتن وصیت نامه در بین مسلمانان مستحب به شمار می‌رود اما اگر فرد بخواهد برای امور پس از مرگش وصیت تنظیم کند، لازم است تا از شرایط قانونی تنظیم وصیت نامه آگاه باشد تا وصیت وی مطابق با قانون، قابل اجرا باشد.

وصیت نامه به 3 شکل خودنوشت، سری و رسمی نوشته می‌شود.

انواع وصیت نامه

وصیت نامه رسمی در دفتر اسناد رسمی نوشته می‌شود. وصیت نامه خودنوشت نیز به وصیت نامه ای گفته می‌شود که دارای تاریخ روز و ماه و سال است، موصی (وصیت کننده) آن را با خط خود نوشته باشد و به امضا برساند و در غیر این صورت وصیت نامه فاقد اعتبار است.

وصیت نامه سری را می‌توان به خط فرد یا دیگری نوشت اما در هر صورت باید امضای موصی را داشته باشد و فرد می‌تواند پس از نوشتن وصیت نامه آن را در صندوق امانات به امانت قرار دهد.

کسی که سواد ندارد، نمی‌تواند وصیت نامه خودنوشت و سری را بنویسد، البته کسانی که قادر به صحبت نیستند نیز از تنظیم وصیت نامه سری معذور هستند.

محرومیت از ارث؟

گاهی وراثت وصیت نامه خودنوشت را انکار می‌کنند که برای رسیدگی به این ادعا باید به دادگاه حقوقی مراجعه کنند و رسیدگی به آن باید با تشریفات صورت گیرد. این در حالی است که اگر افراد وصیت نامه رسمی را قبول نداشته باشند باید با ادعای جعل آن به دادگاه مراجعه کنند.

در وصیت نامه موصی نمی‌تواند کسی را از ارث محروم کند اما نکته مهم این است که ابتدا باید بدهی موصی تسویه شود و مابقی اموال در بین وراثت تقسیم می‌شود.

وصیت تملیکی

وصیت تملیکی و عهدی از اقسام وصیت نامه است. وصیت تملیکی عبارت است از اینکه کسی عین یا منفعتی از مال خود را برای زمان بعد از فوتش به دیگری به صورت رایگان می‌بخشد، با این نوع وصیت، شخص

می‌تواند تا حدودی تکلیف اموال خود را معین کند و به عنوان مثال، در مواردی اموال خود را برای استفاده در امور خیریه، تملیک کند.

در وصیت تملیکی، پس از فوت فرد، اموال به نام دیگری تملیک می‌شود؛ بنابراین قبول آن قبل از فوت موصی موثر نیست. موصی می‌تواند از وصیت خود رجوع کند اگر فرد، موصی‌زاد (مال مورد وصیت) را قبض کرده باشد.

وصیت عهدی

این وصیت عبارت است از اینکه شخصی یک یا چند نفر را برای انجام امر یا اموری یا تصرفات دیگری مأمور کند. به عنوان مثال شخصی را وصی می‌کند تا بعد از مرگش، بدهی‌های او را پرداخت کند.

در وصیت عهدی شخصی که به موجب وصیت، به عنوان ولی بر صغیر یا بر کارهای دیگر انتخاب شده است را وصی می‌گویند.

وصیت بر مال غیر، باطل است

آنچه وصیت می‌شود، باید ارزش مالی و منفعت قلابی داشته باشد و غیرمشروع نباشد بنابراین وصیت در خصوص مواد مخدر، مشروبات الکلی و امثال آن باطل است. وی افزود: مال مورد وصیت باید قابلیت معامله و نقل و انتقال داشته باشد، بر این اساس اموال عمومی و موقوفه نمی‌توانند مورد وصیت قرار گیرند همچنین آنچه وصیت می‌شود باید در مالکیت وصیت‌کننده باشد بنابراین وصیت بر مال غیر، باطل است.

آثار حقوقی وصیت‌نامه پس از فوت شخص ظاهر می‌شود

آثار حقوقی وصیت‌نامه پس از فوت شخص ظاهر می‌شود یعنی تا وقتی که شخص زنده است، خود او تصمیم‌گیرنده و عامل است، به همین جهت بین عامه مردم متداول است که می‌گویند، آدم زنده وکیل و وصی نمی‌خواهد اما با فوت وصیت‌کننده همه مصمم می‌شوند که به وصیت او عمل کنند.

رجوع موصی (وصیت‌کننده) از وصیت همواره جایز است و فرد می‌تواند بارها در وصیت‌نامه خود تجدید نظر کند، بنابراین آخرین وصیت‌نامه متوفی که مطابق تشریفات قانونی تنظیم شده باشد، معتبر خواهد بود، به این ترتیب با اطلاع از تشریفات قانونی تنظیم وصیت‌نامه و رعایت آن، علاوه بر آنکه هدف فرد از وصیت و آخرین اراده وی در باره اموالش اجرایی می‌شود، مانع بروز اختلاف و تنش در خانواده‌ها شده و از حجم پرونده‌ها دادگستری و هزینه‌های افراد و دولت در این باره کاسته خواهد شد.